

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 011-02-1/2024/7
Ljubljana, 11. 3. 2024

EPA 1294-IX

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F, 81/18 – odl. US in 16/23) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20, 123/20, 67/22 in 69/23), sprejela naslednje

Mnenje

k Predlogu zakona o izvajanju Uredbe (EU) o enotnem trgu digitalnih storitev (ZIUETDS).

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 16. seji 6. 3. 2024 obravnavala Predlog zakona o izvajanju Uredbe (EU) o enotnem trgu digitalnih storitev (ZIUETDS), druga obravnava, EPA 1294-IX (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija predlog zakona **podpira**.

* * *

Državna sekretarka na Ministrstvu za digitalno preobrazbo dr. Aida Kamišalić Latifić (v nadaljevanju: predstavnica MDP) je predstavila predlog zakona, ki pomeni prilagoditev nacionalne zakonodaje določbam Uredbe 2022/2065/EU z namenom, da se omogoči delovanje koordinatorja digitalni storitev. Predlog zakona bo omogočil izvajanje nalog, kot jih ima koordinator digitalnih storitev neposredno po Aktu o digitalnih storitvah, s čemer se zasleduje poglobljen cilj, to pa je ustvarjanje varnejšega digitalnega prostora, v katerem bodo zaščitene temeljne pravice vseh uporabnikov digitalnih storitev.

Direktiva o elektronskem poslovanju 2000/31/ES je, upošteva razvoj digitalnih storitev, postala zastarela in na ravni EU so zato obstajale precejšnje vrzeli glede regulacije področja. Zato je bil na nivoju EU 2022 sprejet Akt o digitalnih storitvah, ki določa usklajena pravila za varno, predvidljivo in zaupanja vredno spletno okolje, ki spodbuja inovacije in v katerem so učinkovito zaščitene temeljne pravice iz Listine EU o temeljnih pravicah.

Določbe Akta o digitalnih storitvah se nanašajo na različne tipe posredniških platform - na ponudnike dostopa do interneta, spletne tržnice, družbena omrežja, platforme za izmenjavo vsebin, trgovine z aplikacijami, spletne potovalne in nastanitvene platforme in drugo. Konkretno pa so naslovniki Akta o digitalnih storitvah tudi npr.

Facebook (FB), spletno družbeno omrežje X, Instagram, TikTok, spletne tržnice kot je Amazon, v Sloveniji pa npr. spletna tržnice Bolha. Določbe Akta o digitalnih storitvah pa ne veljajo za spletne medije, ki jih bo še naprej urejal Zakon o medijih.

S predlogom zakona se za koordinatorja digitalnih storitev v Republiki Sloveniji predlaga Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: AKOS), po zgledu drugih držav EU. AKOS ustreza zahtevi Akta o digitalnih storitvah glede institucionalne neodvisnosti, da torej pri opravljanju svojih nalog in izvajanju pooblastil ravna popolnoma neodvisno in ni izpostavljen neposrednemu ali posrednemu zunanjemu vplivu, niti ne zahteva ali sprejema navodil od drugega javnega organa ali zasebnega subjekta.

Predlog zakona ureja tudi način financiranja AKOS in določa njegova pooblastila za opravljanje postopka nadzora nad ponudniki posredniških platform, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji. Za izvajanje nadzora nad posameznimi določbami Akta o digitalnih storitvah, ki se nanašajo na osebne podatke posameznika, pa je kot drugi pristojni organ določen Informacijski pooblaščenec.

Predlog zakona prav tako določa postopke za podelitev statusa zaupanja vrednega prijavitelja, statusa preverjenega raziskovalca in potrjevanje oziroma certificiranje organov za izvensodno reševanje sporov. AKOS kot nosilec javnega pooblastila o teh področjih določa po Zakonu o splošnem upravnem postopku (ZUP). V primeru postopkov npr. o odstranjevanju nezakonitih vsebin, ko druga zakonodaja ne določa drugače, pa je določena izključno sodna pristojnost. V predlogu zakona je predlagana rešitev, da v takšnih primerih v nepravdnem postopku odloča Okrožno sodišče v Ljubljani.

Predlog zakona predvideva tudi ukrepe Ministrstva za digitalno preobrazbo za oblikovanje spodbudnega podpornega okolja za varen in zaupanja vreden internet ter ukrepe AKOS za sofinanciranje delovanja zaupanja vrednih prijaviteljev in za ozaveščanje uporabnikov in ponudnikov posredniških storitev glede njihovih pravic in obveznosti po Aktu o digitalnih storitvah.

Opozorjeno je bilo, da kljub temu, da gre za uredbo, ki v vseh državah članicah EU velja neposredno, se od držav članic EU zahteva, da določena vprašanja uredijo na nacionalnem nivoju in zato Ministrstvo za digitalno preobrazbo in Vlada predlagata sprejem predloga zakona.

Predstavnica MDP je poudarila, da so seznanjeni z mnenjem Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, ki ga bodo primerno upoštevali pri pripravi amandmajev.

Komisija je za obravnavo prejela mnenje Sodnega sveta in mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora.

* * *

Na seji komisiji je bilo izpostavljeno opozorilo o pomanjkanju kadra na področju informacijskih tehnologij. Komisija za državno ureditev je lani novembra pripravila posvet o zaščiti kritične infrastrukture v luči kibernetске varnosti, pred kratkim pa je potekal posvet o težavah pri izobraževanju kadra na teh področjih, ki ga skozi

izobraževalni sistem ne izobrazimo dovolj, gre tudi za pomanjkanje interesa za izobraževanje na tem področju, kar predstavlja še dodatno težavo, saj se pri omejenem številu kandidatov težko izvaja selekcija in specializacija kadra. Kot je bilo opozorjeno na seji komisije, so storitve informacijske družbe in zlasti posredniške storitve postale pomemben del gospodarstva EU in življenja državljanov EU in sprejem Akta o digitalnih storitvah je odraz tega dejstva in bo zahteval še dodatno angažiranje ustrezno izobraženega kadra.

Na seji komisije je bilo pojasnjeno, da bo v primeru sodnih sporov o njih v nepravdnih postopkih odločalo Okrožno sodišče v Ljubljani. Člane komisije je glede na to, da bo šlo pri teh sodnih odločitvah za strokovno zahtevne zadeve, zanimalo, kako bodo sodniki in strokovni sodelavci pridobili dodatno znanje, da bodo usposobljeni za odločanje o takšnih specifičnih primerih sodnih sporov.

Predstavnica MDP je pojasnila, da je bila s tem namenom, da se določeno specializirano znanje s področja digitalnih storitev zbere na enem sodišču, sprejeta odločitev, da o teh vprašanjih odloča samo Okrožno sodišče v Ljubljani. Strinjala se je, da bodo sodniki potrebovali dodatna specifična znanja pri odločanju o digitalnih sporih, vendar na MDP menijo, da v začetku ne bo šlo za veliko število primerov, postopoma pa bodo tudi sodniki pridobili dodatna znanja. Omenjeno je bilo tudi, da je bila ob pripravi predloga zakona izražena želja po ustanovitvi specializiranega sodišča za takšne spore, kar bi morda poenostavilo zadeve, vendar na koncu takšna rešitev ni bila sprejeta.

Predsednik
Rajko Fajt, l. r.